

Lausunto Väylävirastolle maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittämisestä

LLHall 17.06.2024 § 90
187/08.00.00/2024

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Tausta

Väylävirastossa on käynnissä maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivitys. Ohjetyön taustalla on valtakunnallinen liikenneturvallisuusstrategia, jossa Väylävirastolle on vastuutettu nopeusrajoitusohjeen päivitys ja Ruotsin mallin tarkastelu. Ruotsissa tiet, joilla on 100 km/h nopeusrajoitus, on erotettu fyysisesti toisistaan esimerkiksi keskikaiteella. Ohjetyössä on keskitytty liikenneturvallisuusstrategian toimeksiannon mukaisesti 100 km/h nopeusrajoituksen kriteerien määrittelyyn, koska Väyläviraston mukaan sillä nopeudella on valtakunnallisesti suurimmat vaikutukset sekä liikenneturvallisuuteen että saavutettavuuteen.

<https://vayla.fi/vaylista/tieverkko/turvallisuus/nopeusrajoitusohjeen-paivitys>

Ohjeen suurimmat muutokset ja tarkastelutarpeet koskevat seuraavia 100 km/h rajoituksen teitä (Väyläviraston tarkasteluvaihtoehto 2):

- liikennemäärältään 500–2500 ajoneuvoa/vuorokaudessa tiet, joiden päällysteleveys on alle 7,0 metriä,
- yksittäiset vilkasliikenteiset ja riskialttiit tiejaksot, joilla on kohonnut kohtaamisonnettomuusriski.

Näillä kriteereillä nopeusrajoitus laskisi 100 km/h -> 80 km/h noin 1 800 kilometrillä. Tämä on 4,5 % siitä tieverkosta, joka ei ole yleisrajoituksen piirissä. Väylävirasto perustelee tarkasteluun valittua vaihtoehtoa 2 sillä, että valinta edistää strategisia tavoitteita, osoittautuu tietopohjaisessa tarkastelussa yhteiskuntataloudellisesti kannattavaksi ja on muutoksena kohtuullinen.

Kuvassa 1 on esitetty karttakuvana tiejaksot, joihin Väyläviraston esittämä nopeusrajoitusmuutos 100 km/h -> 80 km/h vaikuttaisi (liite 1).

Väyläviraston mukaan muutokset jakautuvat maantieteellisesti tasaisesti ympäri Suomea, mutta kohdistuvat kilometrimäärällisesti eniten Lappiin sekä Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaalle johtuen näiden alueiden maanteiden kapeudesta ja käytäntöjen yhtenäistämisestä. Vaikutusten maakuntakeskuksien saavutettavuuteen todetaan olevan pienet, muutosehdotuksessa suuri osa tienkäyttäjistä saavuttaisi lähimmän maakuntakeskuksen edelleen alle tunnissa. Esitetyssä vaihtoehdossa esimerkkilaskelmana matka Rovaniemeltä Kittilään kantatie 79 pitkin tulisi kestämään 5–8 minuuttia aiempaa kauemmin. Tämä tarkoittaisi noin 5–8 % lisäystä nykyiseen matka-aikaan.

Väyläviraston mukaan liikenneturvallisuushyötyinä muutos tarkoittaisi 14,1 miljoonaa euron lisäsäästöä onnettomuuskustannuksina. Muutoksilla voitaisiin välttää vuosittain 7 kuolemaa tai vakavaa loukkaantumista. Aikavaikutuksina muutos tarkoittaisi 12,5 miljoonan euron lisäkustannuksia. Polttoainekustannuksina muutos toisi lisäsäästöä 4,1 miljoonaa euroa ja hiilidioksidipäästösäästöjä 0,4 miljoonaa euroa. Liikenneturvallisuushyödyt olisivat siis aikakustannusmenetyksiä suuremmat. Kokonaisuudessaan positiivinen kustannusvaikutus olisi 6,1 miljoonaa euroa.

Väylävirasto on järjestänyt kaksi saman sisältöistä esittelytilaisuutta 31.5. ja 4.6. Esittelytilaisuuksien aineisto 31.5. ja 4.6. (liite 2).

Aikataulu

Väylävirasto pyytää lausuntoa lausuntopalvelussa 4.7.2024 mennessä.
Lausuntopyyntö lausuntopalvelussa 4.6-4.7.2024

Lausuntoa pyydetään erityisesti seuraavista asioista:

1. Millaisia vaikutuksia arvioitte suunnitelluilla maanteiden nopeusrajoitusten muutoksilla olevan toimintaan (aikataulut, matka-ajat, koettu turvallisuus ja saavutettavuus, kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuus jne.)?
2. Mitä mieltä olette liikenneturvallisuuden parantamisesta nopeusrajoituksia muuttamalla? Millaisia muita keinoja ehdottaisitte ajatellen myös rajallisia rahallisia resursseja väyläverkon kehittämiseen?
3. Miten maanteiden nopeusrajoitukset tukevat valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman asettamia tavoitteita ja alueenne liikennejärjestelmän kehittämisen suunnitelmia?
4. Muita huomioitasi, mitä?

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus hyväksyy liitteenä olevan lausunnon.

Päätös Hallitus hyväksyi liitteenä olevan lausunnon esitetyin muutoksin.